

Maa- ja metsätalousministeriö  
PL 30  
00023 VALTIONEUVOSTO  
kirjaamo.mmm@gov.fi

**Viite: VN/21436/2021**

**Asia: Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi fosforin käytöstä maa- ja puutarhataloudessa sekä viher- ja ympäristörakentamisessa**

MTK-Varsinais-Suomi kiittää mahdollisuudesta lausua asetusluonnoksesta ja esittää lausuntoaan seuraavaa.

Kasvit tarvitsevat riittävän määrän fosforia kasvuunsa ja kasvua tarvitaan ruoan tuottamiseen ja hiilen sitomiseen. Fosfori kasviraivanteena edistää kasvin maanpäällisten osien ja juuriston kasvua sekä tehostaa muiden ravinteiden ja veden hyväksikäyttöä. Fosforin käyttöä tällä asetuksella rajoitettaessa tulee kuitenkin käytännössä mahdollistaa viljelykasvien satopotentiaalain hyödyntäminen ja laadukkaasti sadon tuottaminen myös nykyisillä satoisilla lajikkeilla, joiden ravinteiden tarve on entistä suurempi.

Viljelijät ovat jo nyt vähentäneet selvästi fosforilannoitusta, mikä näkyy pitkällä viiveellä peltomaan viljavuustutkimuksen tuloksissa. Fosforilukujen suunta on ollut vesiensuojelutoimien tavoitteiden mukainen, sillä 2000-luvulla fosforiluku on ollut laskeva viljavuusluokissa tyydyttävä, hyvä, korkea ja arveluttavan korkea.

**5 § Fosforin kierrätyksen edistäminen**

Pykälän kohta 3, jossa todetaan, että erotuksessa syntyvän jakeen tyyppien ja fosforin suhde on vähintään 10 (g/g), tulee poistaa kokonaan asetuksesta. Lannan osalta suhdeluvun saavuttaminen vaatii ruuviseparaattoria kalliimpaa laitteistoa. Suhdeluku on tarpeeton. Fosforin levityksen enimmäismäärä 5 kg/ha on fosforin kierrätyksen edistämisen kannalta riittävä rajoite. Liian tiukka sääntely vähentää lannan prosessointia ja kierrätystä. Lannan prosessointiin tarvitaan nyt kannusteita, ei liikaa sääntelyä.

**7 § Satotasokorjaus**

MTK-Varsinais-Suomi esittää, että pykälään lisätään mahdollisuus satotasokorjaukseen myös esitettyä suuremmilla satotasolla. Jos kasvulohkolla saavutettu satotaso on viljoilla enemmän kuin 5000 kg/ha vuodessa ja öljykasveilla enemmän kuin 2250 kg/ha, voi liitteen 1 enimmäislannoitemäärään lisätä korkeintaan 3 kg/ha fosforia jokaista saavutettua sadonlisää, viljoilla 1000 kg/ha ja öljykasveilla 500 kg/ha vuodessa. Tutkimusten mukaan tiedetään, että 1000 kg:n viljasato ottaa maasta 5 kg fosforia. Satotasokorjauksen yläraja ei ole perusteltu. Satotasokorjausta on voitava käyttää myös viljavuusluokissa 6 ja 7.

Satotasokorjaus tarvitaan myös perunalle ja muille erikoiskasveille, joiden sadon mukana poistuu maasta paljon fosforia.

**8 § Fosforintasaus**

Kun fosforilannoituksen ylittäessä taulukkoarvon pitää aloittaa fosforintasaus, tulee myös fosforilannoituksen alituksen mahdollistaa fosforintasauksen aloituksen

#### 10 § Fosforin käyttö viher- ja ympäristörakentamisessa

Viher- ja ympäristörakentamiseen käytettävän fosforilannoituksen säätelyn ottaminen mukaan tähän asetukseen on selkeä parannus nykytilaan, sillä viherrakentamisessa käytettävä fosforilannoitus vaikuttaa paikalliseen pistemäiseen kuormitukseen. Asetusluonnoksessa ehdotetut käyttömäärät tuntuvat korkeilta maa- ja puutarhatalouden vastaaviin lukuihin nähden. Viher- ja ympäristörakentamisen alueilta ei kuitenkaan korjata satoa ja sen mukana ravinteita.

#### 13 § Siirtymäsäännökset

Fosforintasauksen laskenta pitää aloittaa kaikilla tiloilla nollasta ohjelmakauden alkaessa eikä nykyiseltä sitoutumiskaudelta siirtyviä fosforilannoituksen ylityksiä tule huomioida. Jos ylitykset otetaan huomioon, se rankaisee nyt ympäristökorvaukseen sitoutuneita viljelijöitä.

Lantapoikkeuksen soveltamista tulee jatkaa edelleen. Ehdotettu kahden vuoden siirtymäaika on tässä tilanteessa liian lyhyt.

Työ pellolla näkyy hyvin hitaasti vesistöjen tilassa ja viljelijöiden ympäristötoimille tuleekin antaa riittävästi aikaa. Peltomaihin on sitoutunut vuosikymmenten varrella suuri määrä fosforia luontaisen fosforin lisäksi. Nykyiset tavoitteet vesien hyvän tilan saavuttamiseksi eivät ole realistisia varsinkaan, kun ilmastonmuutoksen myötä talviaikaiset vesisateet ovat lisääntyneet ja sitä kautta myös eroosio pelloilta.

Raisiossa 26.8.2022

MTK-Varsinais-Suomi ry

Paavo Myllymäki  
toiminnanjohtaja

Aino Launto-Tiuttu  
aluepäällikkö